

INDIAN SCHOOL MUSCAT

FIRST PERIODIC ASSESSMENT

SANSKRIT

CLASS: IX

Sub. Code: 122

Time Allotted: 50 mts

15.5.2019

Max. Marks: 20

निर्देशाः

- सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः
- प्रश्नसंख्या अवश्यं लेखनीया
- उत्तराणि संस्कृतेन एव लेखनीयानि

1. अधोलिखित पद्यांशं पठित्वा प्रश्नानां उत्तराणि लिखत 4 4
- श्रूयतां धर्मसर्वस्वं श्रुत्वा चैववावधार्यताम् ।
आत्मनः प्रतिकूलानि परेषां न समाचरेत् ॥
- I. एकपदेन उत्तरत** 4X 1/2=2
- (i) किं श्रुत्वा अवधार्यताम् ? (ii) अस्माभिः किं श्रूयताम्?
(iii) केषां प्रतिकूलानि न समाचरेत् ? (iv) कुत्र प्रतिकूलानि न समाचरेत्?
- II. एकवाक्येन उत्तरत** 1
- (i) अस्माभिः कीदृशं आचरणं न कर्तव्यम्?
- III. यथा निर्देशानुसारं लिखत** 2X 1/2=1
- (i) विपरीतानि – इत्यर्थे किं पदं अत्र प्रयुक्तम् ? (ii) परेषाम् – का विभक्तिः?
2. अधोलिखित गद्यांशं पठित्वा आदारित प्रश्नानां उत्तराणि लिखत 4
- पुरा कस्मिंश्चित् ग्रामे एका निर्धना वृद्धा स्त्री न्यवसत् । तस्याश्चैका दुहिता विनम्रा मनोहरा चासीत् । एकदा माता स्थाल्यां तण्डुलान्निक्षिप्य पुत्रीमादिदेश – सूर्यातपे तण्डुलान् खगेभ्यः रक्ष । किञ्चित् कालादनन्तरम् एको विचित्र काकः समुड्डीय तामुपाजगाम ॥
- I. एकपदेन उत्तरत** 4X 1/2 =2
- (i) कीदृशी वृद्धा न्यवसत् ? (ii) स्थाल्यां किम् आसीत्?
(iii) तस्याः कीदृशी पुत्री आसीत्? (iv) पुत्री तण्डुलान् केभ्यः रक्षितवती?
- II. एकवाक्येन उत्तरत** 1
- (i) कीदृशी काकः तां उपजगाम ?
- III. यथा निर्देशानुसारं लिखत** 2X 1/2 =1
- (i) आदिदेश – इति क्रिया पदस्य कर्तृपदं किम् ? (ii) निर्धना- पदस्य विलोम पदं किम्?

3. अधोलिखित श्लोकस्य अन्वयं लिखत 4X 1/2 =2
 यत्रापि कुत्रापि गता भवेयुः हंसा महीमण्डलमण्डनाय
 हानिस्तु तेषां हि सरोवराणां येषां मरालैः सह विप्रयोगः
- (i)----- यत्रापि कुत्र अपि (ii)----- गता भवेयुः, हि तेषां
 (iii) ----- तु हानिः येषां (iv) ----- सह विप्रयोगः
4. सन्धिं अथवा विच्छेदं लिखत 4X 1/2 =2
 (i)वर्षा + ऋतुः (ii) चेव (iii) गुरौ +आगतौ (iv)वध्वेव
5. अलोखित स्थूल पदानां प्रकृति-प्रत्ययं कुरुत 4X 1/2 =2
 (i)आलस्यं विहाय उद्यमं कुरु। (ii) सः जलं -----तृप्तो जातः (पा+ क्त्वा) ।
 (iii) अहं तौ स्नात्वा स्नामि। (iv)महापुरुषाः जनान् -----प्रसीदन्ति (उप +कृ)
6. अधोलिखित वाक्यानि उचित उपसर्गं प्रयुज्य रिक्तस्थानानि पूर्तिः क्रियताम् 4X 1/2 =2
 (i)शिष्याः गुरुन् ----- (प्रति +वद्) (ii) जनाः उद्याने विहारम् कुर्वन्ति
 (iii)वर्षाजलेन मयूराः सुखं ----- (अनु +भव्) (iv) एतत् संगणकं अतीव उपयोगम् अस्ति
7. अधोलिखित गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानां उत्तराणि लिखत 4
 सतां आचारः सदाचारः उच्यते । संसारे सत्पुरुषाः यथा आचरति तथैव सर्वैः जनैः आचरणीयम् ।
 सत्पुरुषाः सत्यं वदन्ति ते मधुरभाषिणः भवन्ति । ते गुरुजनान् सम्मानयन्ति परोपकारं च कुर्वन्ति ।
 सदाचारः मानवतायाः श्रेष्ठगुणानां जनकः भवति । सदाचारविहिनः समाजो राष्ट्रो वा पराभवं
 प्राप्नोति । अत एव विद्वद्भिः आचारः परमो धर्मः इति कथितः॥
- I. एकपदेन उत्तरत 2X 1/2 =1
 (i)सत्पुरुषाः किं वदन्ति ? (ii) कःमानवतायाः श्रेष्ठगुणानां जनकः भवति?
- II. एकवाक्येन उत्तरत 1
 (i)संसारे किम् आचरणीयम्?
- III. यथानिर्देशानुसारं लिखत 4X 1/2 =2
 (i) वदन्ति-इति क्रिया पदस्य कर्तृपदं किम् ? (ii) सर्वैः – इति पदस्य किम् विशेष्य पदम्?
 (iii)गुणानां – का विभक्तिः ? (iv) सत्पुरुषाः-पदस्य पर्यायपदम् किम्?

End of the Question Paper